

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i järnspån. Den xx-xx-xx klockan 14.53.

UNDERSÖKNING GJORD AV

Bo Wiberg, räddningstjänsten. Den xx-xx-xx klockan 15.05.

BESKRIVNING AV OBJEKTET

Företaget X är ett företag som återvinner allt inom järn och metall. Allt som kommer in sorteras och läggs i containrar som skickas till andra företag för återanvändning. Företaget disponerar en stor yta för sin verksamhet. Den järnspån som brann förvarades i en byggnad av betong som är 24 x 10 m. Byggnaden har en gjuten platta, bakre väggen och sidorna är också i betong. Tre mellanväggar delar byggnaden i fyra fack. Mellanväggarna går inte upp mot taket. Framsidan har ingen vägg. Taket är av plåt. I golvet finns brunnar som är anslutna till en cistern på 8 m³. All olja (skärolja) som finns i järnspånen samlas i cisternen, och skickas iväg för destruktion. Denna byggnad är nybyggd och använd ca en vecka.

BESKRIVNING AV HÄNDELSEN

Järnspånen som förvarades utomhus tidigare hade flyttats in till den nybyggda byggnaden av miljöskäl. Miljökontoret kräver att oljan som finns i spånen skall tas till vara och skickas iväg. Den aktuella dagen för händelsen rök det ovanligt mycket från järnspånen, en anställd rörde om lite i järnspånhögen och upptäckte då att hela högen glödde. Räddningstjänsten larmades. X-stad räddningstjänst anlände och började med att spruta vatten på spånhögen. Detta gav mycket vattenånga, men dålig släckeffekt. Skum provades också, men gav inte det resultat man önskade. Man diskuterade även att ev använda sand att täcka högen med. Efter samråd med företaget beslutades att lämpa över järnspånen till ett av facken i byggnaden och vattenbegjuta spånen. Detta gjordes med en traktor som tog lite glödande spån i sänder och flyttade den till ett av facken där man sprutade vatten på det hela. Släckningen tog lång tid, men lyckades. Släckvattnet som blandades med oljan i järnspånen rann ner i cisternen som fanns för att ta tillvara på skäroljan. Denna cistern blev rätt snart full, så det beställdes tömning av den. Blandningen måste skickas iväg för destruktion, så det blev en dyr historia. Problemet löstes med att släckvattnet pumpades upp med en läns pump och användes flera gånger för släckning.

UNDERSÖKNING

Undersökningen påbörjades redan under släckningen. Den s k järnspånen innehåller en blandning av olika metaller. Den största delen är spån från gjutjärn, spån och damm. Vidare finns järnspån, det kan finnas lite aluminium, färgrester, samt skärolja från bearbetningen. Färgresterna kommer från gjutjärnet som är målat innan det bearbetas. Skäroljan är en vattenbaserad olja med en 6 % inblandning av olja, resten vatten. Alltsammans kommer från Företaget Z i Z-stad där man säger att det går inte att skilja på resterna, utan det blandas i samma container innan det skickas till företaget X. Tidigare förvarades detta utomhus, men av miljöskäl måste det förvaras inomhus och med möjlighet att ta tillvara oljan som fanns i järnspånen. När man nu lade in detta i en nybyggd förvaringsplats med tre väggar och golv i betong samt med tak försvann den naturliga kylningen som fanns tidigare, med vind, regn, snö, temp osv. Företaget X hade tidigare förstått att det var varmt i spånhögen, på vintern var det alltid snöfritt på och omkring högen. Dessutom lagrades större mängder än tidigare på grund av avsättningssvårigheter. Blandningen med olika metaller tillsammans med färgresterna har gjort att spånhögen har självantänt. Det blev troligen en oxidation mellan gjutjärnet och järnet och färgresterna. Värmen i spånet gjorde att betongplattan sprack, väggarna blev också mycket varma.

SPRIDNINGSRISK

Det fanns ingen risk för brandspridning till andra byggnader.

SLUTSATSER

Spånhögen har självantänd. Förvaring av större mängder är inte bra. Blandningen av gjutjärnspån, färg, olja, järnspån bör undvikas.

ERFARENHETER

Svårt att släcka. Släckvattnet ett miljöproblem.